

Slava Tebi, ki si nas kmate ljubili!

Kmečki stan, srečen stan!

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (insinuator) je za celo stran K 80, za 1/2 strani K 40, za 1/4 strani K 20, za 1/8 strani K 10, za 1/16 strani K 5, za 1/32 strani K 2,50, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 29.

V Ptuj v nedeljo dne 20. julija 1913.

XIV. letnik.

Polom posojilnice v Šoštanju.

(Nadaljevanje*)

Poročali smo v zadnji številki, kakšen je bil polom posojilnice slovenske posojilnice in na kakšen način se hočejo njeni glavni moralični ter denarni svoji odgovornosti odtegniti. Opozarjali smo tudi oblast nato, kajti to ne gre, da bi nedolžnim v bogim kmetom našemu, kar je zakrivila brezvestna naša gospoda. Danes podamo v tem polomu tako velikodušni oblasti imena krivcev, to je članov nadzornišтва in predstojnika posojilnice, od časa sem, odkar se je z našimi bilancami davno že nerazumno posojilnico umetno življenju obdržala.

Na občnem zboru posojilnice dne 12. februarja so bili izvoljeni: direktor Ivan Vošnjak, konobar Miha Tajnik, nadzorniki Vincenc Ježovnik, Martin Pirtovšek, Ivan Kranjc, Martin Hleb. 12. oktobra 1900 je umrl notar Kavčič; takrat je bil Franc Mayer provizorično za direktorja imenovan.

Na občnem zboru dne 14. maja 1901 so bili izvoljeni: direktor dr. Franc Mayer, blagajnik Ivan Vošnjak, kontrolor Miha Tajnik, nadzorniki Franc Štor in Jos. Raulen.

Na občnem zboru dne 16. maja 1902 so bili izvoljeni: direktor dr. Franc Mayer, blagajnik Ivan Vošnjak, drugi blagajnik Miha Tajnik, namestnik kontrolorja Vincenc Kolšek, kontrolor Franc Rajšter. Tudi je bilo tudi prejšnje nadzornišтво.

Na občnem zboru dne 26. junija 1903 se je vse spet izvolilo.

Na 42. občnem zboru dne 27. junija 1904 so bili izvoljeni: direktor dr. Franc Mayer, blagajnik Ivan Vošnjak, kontrolor Miha Tajnik, namestnik direktorja Franc Rajšter, namestnik ostalih dveh Jos. Raulen. V nadzorništvu pa: Vincenc Kolšek, Martin Pirtovšek, Ivan Kranjc. Na 43. nadzorništvu z dne 1. decembra 1904 in 19. avgusta 1905 našlo se je vse knjige in računski zaključki v polnem redu (!!).

Na občnem zboru dne 26. avgusta 1905 so bili izvoljeni: direktor dr. Franc Mayer, blagajnik Ivan Vošnjak, kontrolor Miha Tajnik, nadomestnik direktorja Franc Rajšter in Miha Cerovšek, nadzorniki Vincenc Kolšek, Martin Hleb, Ivan Kranjc in Dvornik.

Na občnem zboru dne 21. decembra 1906 so bili izvoljeni izvoljeni.

Na občnem zboru dne 1. decembra 1907 so bili izvoljeni: direktor dr. Franc Mayer, blagajnik Ivan Vošnjak, kontrolor Miha Tajnik, nadomestnik direktorja Franc Rajšter; nadzornišтво: Alojz Treboj, Miha Cerovšek in Martin Hleb. Na občnem zboru dne 24. februarja 1908 se je izvolila Ivana Vošnjak.

Glej naš izvirni dopis v zadnji številki „Stajerca“! (Op. ur.)

Notar Kolšek poroča je o računskem zaključku, katerega sta napravila dva odposlanca „Združne zveze“; zbor izjavi, da je račun pravilen (!!). Izvoljeni so bili: ravnatelj dr. Franc Mayer, namestnik Vincenc Kolšek, člani načelstva Martin Hleb, Jos. Košan, Franc Schwarz, Alojz Treboj, Valentin Žager; v nadzorništvu pa: Miha Cerovšek, Anton Kočuvan, Ivan Lukman, Ivan Dvornik, Franc Rajšter.

Na občnem zboru dne 24. februarja 1908 se je računski zaključek na predlog nadzornišťa z vsa svojo vsebino ednoglasno odobril (!!). Z znanimi „bilancami“ slovenskih vodij se je „izračunil“ čisti „dobiček“ za 1.864 K, kise je priklupil rezervnemu skladu. Načelstvu se je dalo poleg tega pravico, da sme iz tekočih dohodkov one svote plačati, ki jih je skupna seja z nadzorništvom dne 13. februarja 1908 priporočala. Potem se je z 48 glasovi izvolilo za načelnika dra. Franca Mayerja, za namestnika notarja V. Kolška, v načelstvo še: Martina Hleba, Jožefa Košana, Franca Schwarz, Alojza Treboja in Valentina Žagerja iz Topolšice; v nadzorništvu pa za načelnika Miha Cerovška, za namestnika Antona Kočuvana, za zapisničarja Ivana Lukmana, za njegovega namestnika Ivana Dvornika in sploh v nadzorništvu Franca Rajšterja.

Na občnem zboru dne 1. aprila 1909 so bili s klicom (!) izvoljeni: ravnatelj dr. Franc Mayer, namestnik Anton Kočuvan, odborniki Franc Schwarz, Jos. Košan, Jos. Novak, Alojz Treboj in Josip Skoberne; v nadzorništvu pa: notar Vinko Kolšek kot načelnik nadzornišťa, Martin Hleb, Ivan Rozman, Ivan Lukman, Miha Cerovšek.

Na občnem zboru dne 21. 8. 1910 je izstopil iz predstojništva dr. Franc Mayer. Vpisalo se je to 9. aprila 1910.

Na občnem zboru dne 30. julija 1911 so bili izvoljeni v ravnateljstvo: Ivan Koropec, Jos. Skoberne, Franc Grebenšek, Miha Cerovšek in Franc Goričnik; v nadzorništvu pa: Miha Stanovšek, Franc Vrečko in Vinko Kolšek. Izstopila glasom zapisnika iz načelstva Jože Novak in Ivan Koropec. (Okrožna sodnija kot trgovski register ima le tedaj povod nastopiti, ako se pri revizorjih gotove natančno določene pomanjkljivosti pojavijo.) V načelstvo je vstopil Franc Štor, čevljar v Šoštanju, izstopil pa Jože Skoberne (vpisano dne 31. avgusta 1912).

Občni zbor dne 11. avgusta 1912 (414/12 Gen. I 6) je prinesel poročilo „Združne zveze“ v Celju in revizije.

Občni zbor dne 11. avgusta 1912 je prinesel računski zaključek. Na predlog Franca Vrečka izvršila se je volitev ustmeno i. s. so bili izvoljeni v ravnateljstvo: Ivan Koropec, Miha Cerovšek, Franc Grebenšek, Franc Goričnik, Franc Štor; v nadzorništvu pa: Franc Vrečko, Miha Stanovšek, Leopold Pačnik.

Glasom uradnega lista (vpisano 1. aprila 1911) udi načelstva: Miha Cerovšek, ravnatelj, Josip Skoberne, uradnik, Jos. Novak, Franc Grebenšek, Franc Goričnik. Izstopili so iz načelstva Janez Mahan iz Velenja, Ivan Vošnjak, Franz Stablovnik, Jos. Košan, Franc Schwarz, Alojz Treboj in Anton Kočuvan.

Na občnem zboru dne 11. avgusta 1912 so bili izvoljeni: načelnik Ivan Koropec, namestnik Miha Cerovšek, odborniki Franc Grebenšek, Franc Goričnik, Franc Štor; za

predsednika Miha Stanovška, za člane nadzornišťa Franc Vrečko, Leopold Pačnik. Ti možaki izvršujejo svojo funkcijo še danes, ker od tedaj ni bilo nobenega rednega občnega zbora več. Ivan Koropec je sicer glasom ustmenih poročil odstopil; ali ta odstop nima pravne podlage, ker zastopstvo posojilnice tega odstopa ni na znanje vzelo in ker se tudi tozadevnega naznanila doslej ni vposlalo na c. kr. okrožno sodnjo v zadržni register. Šostanjska posojilnica vpisana je pri c. k. okrožnem sodišču v Celju v zadržni register in nosi tozadevni akt upravno število Firm. 26/12. Gen. I 6.

Objavili smo imena in številke; oblast mora zdaj videti, kje so krivci poloma posojilnice! Take sleparije so morda na Srbskem dovoljene, pri nas v Avstriji pa se jih kaznuje z ječo. Prizadeto in neprizadeto ljudstvo pričakuje pravične in brezobzirne sodbe!

Balkanske zmešnjave.

Bulgarija v razsulu. — Brezobzirnost Srbov in Grkov. — Marš rumunske armade v Bulgarijo. — Turčija se zopet oživlja in maršira proti Adrianoplu.

Kdo bi si tega mislil? Pred par tedni bila je še Bulgarija na vrhuncu svoje slave in moči; v dveh kolosalnih vojnah vrgla je Turčino do Dardanel in položila svojo mogočno roko na Makedonijo. Zmagoslavno je dvigal Ferdinand svojo glavo, ne več podanik ruskega carja, marveč sam car bulgarski, car velike nove Bulgarije...

A kakor pene v morju so se razpršile vse te bulgarske sanje. Bulgarska politika je imela dve veliki napaki: zanašala se je preveč na poštenost svojih srbsko-grških zaveznikov in udajala se je preveč hinavskemu ruskemu zapeljavanju... Komaj je bila Turčija premagana, ko so Srbi in Grki raztrgali pogodbo in stezali svoje prste po pokrajinah, pridobljenih večidel z bulgarsko krvjo. Tako se je razdrobilo svetikriž in kosi križa so se spremenili v ojstra bodala, s katerimi so pričeli balkanski bratci drug drugega mesariti. Kajti to, kar se je v zadnjih tednih na Balkanu zgodilo, to ni vojna, to je mesarjenje in klanje.

Zalostno za Bulgarijo! Danes se še ne vè, kdo je boje pričel, kdo je zapalil brez napovedi to vojno. To je gotovo, da je bil najprej strateški položaj Bulgarov izborn. Medtem ko je general Ivanov z jako malimi oddelki armade zadrževal Grke, obšli so drugi oddelki Bulgarov

Milo je zaupen predmet!

Kako to, da obvladajo Schichtova mila celo monarhijo?

Ker so nedosežna v kakovosti, štedljivosti in čistosti.

srbske armade in jih polagoma objemali z železnim objemom. Treba je bilo le zanjko zategniti, v kateri sejen nahajala srbska armada. In v tem usodopolnem trenutku je napravila bulgarska politika tako grozovite napake, da je uničila vse uspehe armade, ja da je celo to zmagovito armado spravila v velikansko nevarnost. Bulgarski min. predsednik dr. Danev je v neverjetni zaslepljenosti poslušal še vedno na sladke obljube iz Ruskega in on je zadržal centum bulgarske armade, da je ta 4, 5 dni nedelavno stal, tako da so se Srbi rešili in da ni bilo več mogoče zmagovati. In hipoma so se spremenili bulgarski zmagovalci v premagance!

Istotako slabo politiko, seveda istotako na prigovarjanje Rusov, so delali Bulgari napram Rumunski. Davno že je izjavila rumunska vlada, da je bila sicer v protiturski vojni neutralna, da zahteva pa zato od Bulgarske odstop gotovih pokrajin, katerih središče je mesto Silistrica. Vršila so se pogajanja v Petersburgu, a Bulgarija je upala na rusko pomoč in ni hotela ugoditi opravičenim željam Rumunski, ki jih je podpirala tudi trozveza. Zdaj je Rumunska pokazala, da njene zahteve niso papirnat; mobilizirala je in prekoračila bulgarsko mejo. Zasedla je večinoma že pokrajine, katere zahteva; doslej seveda brez prelivanja krvi, ker so bulgarske predstraže in straže bile ednostavno nazaj potegnene. Torej tukaj tudi bankrot rusofilske bulgarske politike!

Nazadnje pričela se je tudi navidezno mrtva Turčija gibati. Okroglo 150.000 mož broječa turška armada pričela je marširati in hoče od na vseh strani obstavljene Bulgarije kolikor mogoče zemlje nazaj iztrgati. Govori se celo, da so Turki že pri Lüle-Burgasu, da potrebujejo le še en dan marša do Adrianopla.

V Nišu se vrši posvetovanje med srbskim in grškim ministrom, kateremu sledi skupno posvetovanje z bulgarskim. Zahteve Srbov in Grkov so grozovito pretirane. Vprašanje je, kako daleč sega vpliv velevlasti, ki edino bi zamogel balkanske razmere urediti. Ali bode Rusija nastopila? Ali bode Avstrija besedo izpregovorila, že z ozirom na njeno bodočnost, ki je v senci velike Srbije jako temna... Vse to so važna, doslej nerešena vprašanja. Vse to zamore povzročiti še večje, še nevarnejše prelivanje krvi — evropsko vojno, ki stoji kakor grozeča farija še vedno na krvavem obzorju...

Najnovejše vesti.

Bulgarija sprejela ruske predloge?

Berolin, 16. julija. Iz Sofije se poroča, da je Bulgarija sprejela ruske predloge glede mirovnih pogajanj. Določitev premirja (Waffenstillstand) je zasigurjena.

Dr. Danev odstopil.

Sofija, 16. julija. Ministerski predsednik dr. Danev, ki je vsled svojega prijateljstva do Rusov ves bulgarski poraz zakrivil, je odstopil.

Rumuni v Bulgariji.

Bukarest, 16. julija. Vojno ministerstvo naznanja, da je rumunska vlada že zasedla bulgarske trdnjave Turtukaja, Dobrič, Rustčuk in Varna. Rumuni so pri Rustčuku vse male bulgarske vojne parnike potopili, m. nj. tudi parnik kralja Ferdinanda.

Turki proti Adrianoplu.

Sofija, 16. julija. Poroča se, da je turška armada že zasedla Lüle Burgas in Visa. Posamezni turški oddelki so že prišli do Kirk-Kilissee; imajo torej komaj en dan marša do Adrianopla.

Kolera.

Semlin, 15. Srbski vojaki prinesli so iz bojišča kolero seboj. V Belgradu je že izredno veliko število na kolero obolelih in umrlih oseb. Zavlekla se je kolera tudi že v Semlin in Mitrovico na Hrvatskem. Avstro-ogr-

ske oblasti so izdale najstrožje odredbe, da se bolezen ne razširi v naši monarhiji.

Avstrijski „Rdeči križ“

Srbi in Bulgari imajo neštete tisoče težko ranjenih, ki jim primanjkuje vsaka pomoč. Vkljub temu, da so Srbi preje na divjaški način zoper Avstrijo hujskali, prosili so zdaj za pomoč. In avstrijski „Rdeči križ“, za katerega niso imeli slovenski prvaki niti krajcarja, medtem ko so za Srbe nabirali, poslal je že svoje zdravnike, strežnike in zdravila v Srbijo ter Bulgarijo.

Zadnji telegrami.

Belgrad, 16. julija. Danev se je vršil sestanek grškega ministra Venizelos in srbskega Pasič. Ta sestanek se ni vršil v Nišu, marveč v Ŭskübu. Poroča se, da je sestanek dosegel popolni sporazum in s tem uspeh za uresničenje miru.

Sofija, 16. julija. Turki so baje vstavili svoje napredovanje čez linijo Enos-Midia, ki se je na london-skih mirovnihi konferencah kot meja določila. Iz druge strani pa se poroča, da je turška vlada odločila, da marširati do Adrianopla. Temu se bodejo pa velevlasti uprle. Rusija deloma že mobilizira, da nastopi proti Turčiji.

Soloniki, 16. julija. Bulgarski ustaši in baje tudi vojaki so napadli poslopje avstro-ogrškega konzula, so vse oropali in zažgali. Konzul z svojo družino je bil vjet in je moral plačati voliko svoto, da se ga izpusti. Iz Dunaja se pričakuje odločne korake, da se krivce kaznuje zaradi tega zločina zoper mednarodno pravo.

Bukarest, 16. julija. Rumunska vlada je na dveh krajih prekoračila Donavo in maršira v smeri proti Sofiji. V Bulgariji je vse obupano in potrto.

Velika pijonirska nesreča Ptuj.

Pretekli četrtek, dne 10. julija, zgodila se je v Ptuj grozovita nesreča, ki je prebivala hudo razburila in po vsej državi mnogo so jo povzročila. Ko je šel naš zadnji list ravno na tisk, prišlo so prve novice o tej nesreči; to smo zamogli zadnjič o nje le nakratko ročati. Danes je nesreča vsestransko pojasnjena.

Grozna katastrofa je zahtevala celo 5 človeških žrtvev; 5 mladih vojakov je utonilo do sedaj, ko pišemo te vrstice, potegnulo se iz Drave šele enega mrliča.

Kakor smo poizvedeli na merodajnih mestih, zgodila se je nesreča takole:

3. kompanija tukajšnjega pijonirskega bataljona imela je pod poveljstvom svojega poveljnika Tschelch na spodnjem „Übungsfeld“ na Dravi razstrelilne vaje. V vodo se je zabilo tudi tri pilote, na katere bi morali padati, trčati in se razstreliti. Ali ta „mina“ trčiti in se razstreliti. Ali ta „mina“ plavala mimo in je eksplodirala šele 14 metra dalje. Lajtnant Marzienkiewicz, 9 pionirji bil je potem komandiran, da ga loti zopet izdere. Zvezali so dva čolna (Zvezali so dva čolna, ki sta bila skupaj in vesljali tja ter pričeli težavno in nevarno delo. Nakrat sta se čolna prekrucnila in oficer pijonirji so padli v globoko, v vodo. cej deročo vodo. Zamán je bil ves čas, da bi se nesrečneže rešilo; pet pionirjev, barih plavalcev, je splavalo na suho; tudi mrtvega lajtnanta se je posrečilo vodo od ostalih pet vojakov pa se je začelo par obupnih klicov in potopitv. pod vodo izginili... Utonili so sledeči vojaki: korporal Franc Wohlgemuth, gefreiter Simon Jud, pijonir Maksim Klapf (mrliča tega nesrečneža so že našli potegnili), pijonir Ferdinand Steinegger, pijonir Johan Pessl. Lajtnant je bil hudo ranjen in v vojaško bolnico odpeljan, kjer je v fantazijah ležal in šele polagoma okrevaval.

Samoumevno se je uvedla stroga preiskava, ki bode dognala, kaj se je zgodilo. Našim vojakom je bil to nesreča zelo žalostna. Lajtnant Marzienkiewicz imel je sicer pred 2 letoma podobno nezgodo, pri kateri je komaj življenje rešil, medtem ko je pijonir ugonil. Ali to pač ni dokaz, da bi kakem oziru nemaren. Razne okoliščine, ki so krive, da je nesreča tako velika in zahtevala toliko žrtvev. Nesrečnim vojakom so morali žrtvovati svojo mladost in življenje za domovino, pa ostane spomin!

Dopisi.

Vurberg. Nek dopisnik, ljudje pravijo, ki je lep, bel in rdeč — (pa me tisti, katerega je neka žena enega volilca ni gostilni, ko se je o bodočih občinskih vajah širokonstul, imenovala brezpomembno s katero, ker nič nima in nič ne plačuje, sodnemu človeku ni vredno prerokati) — zadnji številki „Slovenskega gospodarja“ novi občinski odbor, ako bi bil sedanji odbor imel drugega posla, kakor gospodarski iz županije preganjati. Ali motiš se, Jaka ozirom na sedanje občinsko gospodarsko imel pač dosta opravila, da bi popravil neustojnost in neumnosti sedanjih funkcionarjev bi pa nasprotniki sedanjega odbora z gospodarskega župnika dosti lažje izhajali, kakor pa odbor brez župnika; kajti naš g. župan javkal: Kaj bo! kaj bo! Kisla nam predstavi gospod župnik ne bodo pomagali, pa županska čast in z njo tudi masten zaslužek.

v vratu, kašlju, hripavosti, težavnem pomankanju sape in zaslinjenju, kar smo pograt sami poizkusili. 12 steklenic za franko pošlje apotekar E. V. Feller, Elsaplatz št. 241 (Hrvatsko).

Napačno naziranje,

da se zdravemu, krepkemu človeku ni treba nadalje brigati za njegovo zdravje, vlada v naši izobraženi, higijenični dobi še vedno v nekaterih glavah. Ravno zdrav človek se mora negovati, da svoje zdravje stalno obdrži. Zlasti ne-

govanje žrela in vrata je velepotrebno, kajti te uhodne odprtine k pljučam so posebno eksponirane. Rabilo bi se naj torej za vsakodnevno vodo za grgljanje za izmivanje žrela in vrata antikatarhalični Fellerjev zeliščni esenc-fluid z zn. „Elzafluid“. Izborna služba tudi pri bolečinah

Straschi
je narav

Toraj go
na silo
župnika
za katero
ni glavni
bolj za
no v nji
mentarja
lago.

Iz o
vršile 30
v praven
je od na
volilcev
čitatelji
v državn
sarja in
krat so s
da se ni
njaki pol
red obrat
žavno n
nadzorov
tak debe
požretil
lokal, je
mu ne re
se jim t
zgleda ta
more dos
ne govori
Kdo je ž
to dan ž
preseže
naprednja
in „veliki
take „po
kalce, ke
Izraelsko.
Evo sluča
pustili su

veselje, č
vosti. Naš
jim je bil
je bil kor
mašetarja
zato kater
brebno. Č
tak poniž
ker se je
en „Bezir
prosil, na
napovedal
linem lok
pač pa sn
do kateri
svoje spol
druge, ka
Nek volile
ga sililo,

Ture

Prina
je prav pr
Balkanu.
je „v zna
Bulgari, (C
svetu naz
Evrope. In
boj za ple
godbo, zda
slaj se me
koljejo...
lubezni do
zapričeli v
polumesece
vezniki sa
zbijajo dru
dejstvo ka

Lu — — — — — pravi: „To